

DE SKOR

VOGELWERK GROEP TEXEL

Jaargang 40, nummer 4, 2021

De Skor is een uitgave van Vogelwerkgroep Texel en verschijnt 4 x per jaar

Waarnemend voorzitter: Adriaan Dijkse, Rommelpot 7, 1797 RN Den Hoorn, 0222-319231

Secretaris: Lieuwe Dijkse, Fonteinsweg 9, 1797 RK Den Hoorn, 0222-312303

Penningmeester: Rina Rood, Julianastraat 6, 9431 BH Westerbork, 0593-565625

Algemeen bestuurslid: Henry Soyer, Oranjestraat 4, 1794 BC Oosterend, 06-51112180

Algemeen bestuurslid: Marije Binsbergen, Botterstraat 5, 1794 AC Oosterend, 0222-318304

Redactie: Lieuwe Dijkse, Keympe van der Gronde, Rita en Peter de Man en Cor Smit

Opmaak: Anet van de Elzen

Redactieadres: skor@vwgtexel.nl

Ons adres is: Vogelwerkgroep Texel
Fonteinsweg 9
1797 RK Den Hoorn
secretaris@vwgtexel.nl

Onze website is: www.vwgtexel.nl

Contributie en lidmaatschap

IBAN: NL46INGB0008417822 ten name van Vogelwerkgroep Texel te Westerbork

BIC-code: INGBNL2A

Lidmaatschap: €22,50 per jaar, via automatische incasso €20,50

Aanmelden bij de secretaris: secretaris@vwgtexel.nl, 0222-312303

NB. Nieuwe leden betalen uitsluitend per automatische incasso. Opzeggen kan alleen via e-mail of via de post (adres zie boven).

Foto voorkant: Kees Camphuysen (Geelpootmeeuw)

Tekening achterkant en logo: Frits Jan Maas

De Skor wordt gesponsord door
Administratiekantoor Rood.

Kopijsluitingsdatum volgende Skor:

15 februari 2022

Daaropvolgende Skor: 15 mei 2022,
15 september 2022, 15 november 2022

Van de redactie

Voor het winternummer van De Skor hadden we deze keer veel kopij. Zodanig zelfs dat we niet alles konden plaatsen en een deel moeten doorschuiven naar het voorjaarsnummer van 2022. We zijn hier uiteraard zeer verguld mee, vooral omdat we diverse artikelen ontvingen van buiten het gebruikelijke 'schrijverscollectief'. We hopen daarom ook zeer dat dit navolging oplevert. Er moeten honderden (nog) niet-gedeelde vogelverhalen en -waarnemingen zijn waar we heel graag kennis van willen nemen en die geschikt zijn voor publicatie in ons blad.

In dit nummer natuurlijk de vaste rubrieken: 'In het veld', met de observaties van Adriaan Dijkse en 'Jarne's favorieten' van Marije Binsbergen en Jarne Kompier, die deze keer gaat over duikers. Cor Smit brengt verslag uit over de broedvogelinventarisatie van de Gierzwaluw op Texel. Deze soort, ooit in het begin van deze eeuw een schaarse broedvogel met slechts enkele paren in een beperkt aantal dorpen, heeft zich de afgelopen twee decades over het hele eiland verspreid en broedt tegenwoordig in vrijwel alle dorpen.

Daarnaast kregen we de volgende bijdrages van 'gastschrijvers':

Van Kees Camphuysen en Rosemarie Kentie, beide werkzaam bij het NIOZ, ontvingen we een artikel over de eerste broedpoging van een Geelpootmeeuw op Texel. Wellicht dat sommigen bij deze mededeling de wenkbrauwen fronsen want waren er niet al eerdere broedpogingen van deze soort op het eiland? En er is toch al eerder een artikel hierover in De Skor verschenen? Allemaal juist, maar intussen zijn er nieuwe inzichten en gaat het bij eerdere meldingen van broedpogingen van deze soort uit 2010 en 2011 niet om een zuivere Geelpootmeeuw maar waarschijnlijk om een hybride vogel.

Het artikel van Mardik Leopold en Suse Kühn, beide werkzaam bij Wageningen Marine Research in Den Helder, gaat over de uitdaging om de dagelijkse overtochten met de veerboot en de lunchpauzes zoveel mogelijk nuttig te besteden door ringen van meeuwen af te lezen, maar vooral over de zoektocht naar de geschiedenis van een mysterieuze gekleurde Zilvermeeuw waarvan het ringnummer nog maar deels leesbaar was.

Van Hanneke Roeper kregen we een fijn gedocumenteerd verslag van een broedgeval van de Dodaars in de eendenkooi Spang, voorzien van fraaie foto's.

De 'Ode aan de Slufter' van Gerard Ouweneel is er één van mijmeringen en melancholie, die past in een lange traditie van verhalen over een van de mooiste gebieden van Texel.

Dus is er alleen maar goed nieuws te melden? Helaas! Iedereen die het stuk van Mart Zijm leest zal hier hetzelfde vervelende gevoel aan overhouden als wij. Mart doet al broedvogelinventarisaties in de Korverskooi sinds 1995. Voor dergelijke onderzoeken geldt, hoe langer ze lopen hoe meer ze aan waarde winnen.

Het is daarom altijd jammer wanneer zo iets stopt. We kunnen ons goed voorstellen dat Mart voor zijn 100e bijdrage aan De Skor over Korverskooi een ander onderwerp in gedachten had.

Namens de voltallige redactie wensen wij iedereen hele fijne feestdagen en een goede start van 2022!

Peter en Rita de Man

Van het bestuur

In oktober werd de Algemene Ledenvergadering gehouden in De Marel, het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten. De volledige notulen komen t.z.t. beschikbaar op de website. Hier gaan we in op de belangrijkste punten.

1. Bestuur.

Marcel Wijnalda trad volgens schema af en was niet herkiesbaar. Maar hij blijft wel actief in de VWG, door bijvoorbeeld het leiden van excursies. Dank voor je inzet tijdens de vele jaren dat je in het bestuur zat, Marcel! Nieuw benoemd als bestuurslid is Marije Binsbergen. Welkom Marije!

Behalve de specifieke functies van penningmeester en secretaris worden andere taken, zoals het organiseren van excursies en lezingen, vogelbeschermingswerk en p.r. niet meer aan bepaalde bestuursleden gekoppeld. Die taken worden onderling verdeeld, zoals het uitkomt. Zo is Adriaan Dijkse nu waarnemend voorzitter.

Marije Binsbergen en Henry Soyer zijn daardoor algemeen bestuurslid.

2. Contributie.

De contributie voor 2022 blijft gelijk aan die van '21. De inning van de contributie gaat wel veranderen. Omdat het ieder jaar veel moeite kost die binnen te krijgen (de op tijd betalende leden niet te na gesproken!), vragen we alle leden zijn/haar contributie middels een automatische incasso te gaan betalen. Neem daarvoor s.v.p. contact op met onze penningmeester (penningmeester@vwgtexel.nl).

3. De Skor.

Een op alle ledenvergaderingen terugkomende vraag is of we niet moeten overgaan op alleen een digitaal tijdschrift en De Skor dus niet meer laten drukken. De leden woonachtig aan de overkant krijgen hem ook al niet gedrukt (tenzij ze de portokosten betalen). Bij het uitkomen van het eerste nummer van 2022 gaan we daar een enquête over houden.

4. Ereleden.

De gebroeders Dijkse waren blij verrast benoemd te worden tot erelid. Hun al tientallen jaren durende inzet voor de VWG werd daarmee gehonoreerd.

Tot zover over de jaarvergadering.

In de afgelopen maanden hebben zich rond de Korverskooi enkele voor het bestuur zorgelijke ontwikkelingen voorgedaan. In de eerste plaats waren er voor de al 25 jaren in de kooi actieve ringers en hun assistenten wat irritaties richting de in de kooi actieve vrijwilligers die beheerwerkzaamheden voor Staatsbosbeheer uitvoeren, en wederzijds. Hierover is overleg geweest met SBB en inmiddels zijn voorstellen op tafel gelegd om dit op te lossen. Daar moet nog wel over gesproken worden!

Tegelijk werden de ringers in het stikkedonker verrast door medewerkers van Waanzin, en later ook door deelnemers die een spelletje aan de rand van de kooiplas moesten uitvoeren. Een activiteit die niet door SBB met de ringers was gecommuniceerd. Tijdens die ochtend passeerden ruim 100 deelnemers de openstaande netten. Zorgelijker is dat SBB de bestemming van de kooi wil veranderen van een natuurkooi in een kooi met recreatief medegebruik en dat daarvoor ingrijpende werkzaamheden worden uitgevoerd. Het bestuur van de Vogelwerkgroep is in overleg met SBB om deze negatieve effecten zoveel mogelijk te beperken.

Tenslotte: Zorg s.v.p. dat jullie verandering van e-mail- en postadres aan het secretariaat (secretaris@vwgtexel.nl) doorgeven. Daar gaat nog wel eens iets mee mis!

Het bestuur

Agenda

Vrijdag 31 december. Onze eindejaarsexcursie o.l.v. Marcel Wijnalda naar de Slufter begint om 10.00 uur op het parkeerterrein paal 28. We lopen via de groene route naar de kop van de Lange Dam en over het strand terug. Zijn er dit jaar behalve steltlopers ook weer Strandleeuweriken te zien en misschien wel een Velduil? Gratis voor leden van VWG en IVN-Texel. Van niet-leden vragen we een donatie van € 5,-.

Zaterdag 22 januari. Integrale wad- en watervogeltelling gecoördineerd door Vincent Stork. Hoogwater te Oudeschild om 10.41 uur. Wil je een keer meedoen aan deze telling, dan kun je je aanmelden bij: vincent.stork@gmail.com.

Zondag 20 februari. Ganzen- en zwanentelling gecoördineerd door Bernard Spaans. Hoogwater in Oudeschild om 10.33 uur. Wil je een keer meedoen aan deze telling, neem dan contact met hem op via: bspaans@texel.com.

NB. De uitzenddagen in 2022 van 'In Vogelvlucht' de maandelijkse vogeluitzending van het radioprogramma Nieuwe Natuurwijzer op Radio Texel op zondagen om 12.00 uur, zijn nog niet bekend. Maar hou de agenda op de site in de gaten. Dit radioprogramma wordt afwisselend verzorgd door Klaas de Jong en Lieuwe Dijkse (over vogels), door het NIOZ (over zeeonderzoek) en door natuurgids Marcel Wijnalda (diverse onderwerpen). Op dinsdagavond om 18.00 uur wordt het programma herhaald. Via de ether: FM 106.1, via de kabel 98.5 en online: <http://www.radiotexel.nl/stream.html>.

Kom ook zwemmen!

Vakantiepark De Krim heeft een spectaculair, nieuw zwembad met o.a.:

- ✓ Binnen- & buitenbad
- ✓ Drie waterglijbanen
- ✓ Een wildwaterbaan
- ✓ Een indoor spraypark

Daarnaast is het zwembad chloorarm. Nu dus nóg meer waterpret op Texel!

Bestel nu online zwembadkaarten*:

www.krim.nl/zwembad

* Bestellen van zwembadkaarten kan uitsluitend online en is alleen mogelijk op basis van beschikbaarheid.

De Krim Texel

Hart voor Texel.

Vogels kijken met

VOGELINFORMATIECENTRUM

Texel

Verrekijkers & telescopen voor vogelaars

Wij hebben een kwaliteits assortiment, voor iedereen.
Meer dan 100 verrekijkers en telescopen op voorraad.

Het **beste** adres voor verrekijkers, telescopen, statieven, enz.

- ▀ deskundig advies
- ▀ scherpe prijzen
- ▀ zelf alles uittesten
- ▀ digiscoopspecialist
- ▀ dealer van alle topmerken

SWAROVSKI
OPTIK

opticon

me opta

Leica

ZEISS

bynolyt

BENRO

MEER INFO: www.vogelinformatiecentrum.nl

Kikkertstraat 42, 1795 AE De Cocksdorp, Texel +31(0)222 316249 info@natuurdigitaal.nl

Korverskooi nr. 100. Beëindiging broedvogelinventarisatie in het Korverskooi-gebied

Toen ik in 1995, samen met mijn in 2012 overleden zoon Christof, het Natuurreservaat Korverskooi begon te inventariseren op broedvogels voor Staatsbosbeheer, Sovon en de Vogelwerkgroep Texel hebben wij ervaren dat Nederlandse eendenkooien belangrijke rust- en stiltegebieden zijn voor vogels, maar ook gebieden met bijzondere natuurwaarden. Deze kernwaarden, maar ook het belang van de eendenkooi als vangbedrijf, werden in de Korverskooi met verve beschermd door kooiker Leo Daalder die er op lette dat de rust werd bewaard. Wij als inventariseerders, maar ook de vogelringers, moesten zich aan strenge regels houden. Die regels bestonden voornamelijk uit geen lawaai maken en zachtjes praten, maar ook: stil blijven staan als er een groep eenden aan kwam vliegen, enz. Toen de Helgolandvanginstallatie nog achter in het kooibos stond, moesten we zelfs een ver van de kooiplas afgelegen route lopen om ernaartoe en vandaan te kunnen gaan. Al die strenge regels volgden we gehoorzaam op, want we zagen ook wel in dat je zo'n uniek gebied niet moet verknoeien. De kooiker hield zichzelf ook aan die strenge regels. Echt noodzakelijke werkzaamheden binnen het vangseizoen werden door hem 's nachts gedaan als de eenden waren vertrokken en buiten het seizoen werd zo stil mogelijk met behulp van hooguit één of twee vrijwilligers onderhoud gepleegd. Helaas is dat sinds een aantal jaren anders geworden. Een oproep in de krant om vrijwilligers te werven met als lokkertje *“wanneer krijg je de kans om zo dicht bij een nest van Havik of Buizerd te komen”* (of woorden van gelijke strekking) zorgden ervoor dat aardig wat vrijwilligers zich hebben gemeld. Succes dus, maar nu wist half Texel ook dat daar een Buizerd- en Haviksnest zaten, terwijl Christof en ik, op de site Waarneming.nl, er juist voor zorgden dat dit soort waarnemingen geheim werden gehouden!

Enkele jaren geleden, voordat de huidige groep vrijwilligers aan de slag ging, gebeurden er al werkzaamheden die op gespannen voet stonden met de natuurbeschermingswet. Zo werd eind mei/begin juni in de broedtijd een keetje gesloopt waar een Grauwe Vliegenvanger broedde en werd machinaal, bij één van de vangpijpen, geboomte en struweel verwijderd. Teruggekomen van mijn vakantie was ik daar natuurlijk zeer verbolgen over, maar beschouwde het als een beginnersfoutje van de betreffende vrijwilliger. Maar vroeg wel voor de zoveelste keer of men mij op de hoogte wilde stellen als er weer belangrijke ingrepen in het gebied zouden plaatsvinden. Ik weet immers wat er waar broedt!

Inmiddels is er een nieuwe groep vrijwilligers actief. Het eerste jaar werd op kleine schaal onderhoud gepleegd, dus gaf dat in het broedseizoen niet of nauwelijks verstoring. Alleen zette ik grote vraagtekens bij het maken van diverse nieuwe paden door het dichte struweel, waarvan er één rechtstreeks naar het Haviksnest leidt. Daar kwam nog bij dat in de winter van 2019-2020 twee al meer dan 26 jaar oude nesten in stevige Sitkasparren, plotseling waren verdwenen.

Nesten waar Buizerd, Havik, Boomvalk en andere vogels in hebben gebroed, terwijl die nesten al heel wat zwaardere stormen hadden meegemaakt dan in die bewuste winter. Ik mag hopen dat het vreemden waren die vernielend zijn bezig geweest, want ik kan niet geloven dat het vanzelf of door storm is gebeurd. Ook de vondst van dode Buizerds in het kooibos, 1 in 2017, 1 in 2019, 1 in 2020 (door E. van Egmond gevonden, nam geringde poot mee i.v.m. gifonderzoek) en recentelijk 1 in november 2021 deden vermoeden dat er meer aan de hand is in het kooibos. Of is dat mijn achterdocht?

De nieuwe informatieborden zijn al geplaatst

Foto: Mart Zijm

Toen ik dit jaar in maart begon met mijn eerste inventarisatieronde zag ik tot mijn schrik dat erg veel hout en struweel rond de vangpijpen was omgezaagd. Bovendien was naar schatting 1500 m² van het kooibos verdwenen om daarvoor in de plaats enkele fruitboompjes te planten. Vooral dit wekte mijn woede op en in eerste instantie besloot ik om radicaal te stoppen met inventariseren. Toch ben ik er dit jaar mee doorgegaan, omdat ik nu eenmaal beloofd had het weer een jaar te doen, ondanks dat men mij weer niet op de hoogte had gehouden over belangrijke ingrepen in het gebied. Ook door de mededeling dat er nog meer moet worden omgezaagd voor fruitboompjes en dat alle Sittkasparren worden omgezaagd, blijf ik nog steeds achterdochtig en komt de frustratie van het verdwijnen van de roofvogelnesten weer bovendien.

Doordat ik constateerde dat diverse stapels hout voor de open haard nota bene pas in juni werden weggehaald (waardoor mogelijk nesten zijn vernield of verstoord) en het door de werkzaamheden in het voorjaar te onrustig werd, heb ik definitief besloten om in dit gebied met inventariseren te stoppen en heb dit met reden doorgegeven aan Staatsbosbeheer. Het zal me moeite kosten want als je dit 26 jaar lang in zo'n mooi gebied hebt gedaan, zal ik de jaarlijkse 20 korte en lange bezoeken wel gaan missen. Ik stop niet alleen om wat ik de laatste twee jaar als negatief heb ervaren, maar ook omdat ik zie en verwacht dat door de nieuwe bestemming die het gebied zal gaan krijgen de natuur achteruit zal gaan. Voor toekomstige bezoekers zijn nu al enkele bordjes in het gebied geplaatst. Het culturele aspect van een eendenkooi is blijkbaar belangrijker dan het behoud van bijzondere natuur.

Die achteruitgang was op vogelgebied dit jaar al te zien. Dankzij de inventarisaties van dit jaar en doordat ik ieder jaar de broedterritoria op kaartjes heb gezet, kon ik eenvoudig nagaan wat er in en buiten het kooibos heeft gebroed. Hieruit valt dit jaar al de eerste belangrijke achteruitgang van een paar (waaronder rode lijst) soorten in het kooibos te constateren:

- de Buizerd, altijd aanwezig, maar nu niet meer sinds verdwijnen van hun nestgelegenheid,
- daarvoor in de plaats zijn 2 broedgevallen van de Zwarte Kraai in het gebied teruggekomen.
- de Boomkruiper, na 2019 niet meer aanwezig.
- de Spotvogel, vaak 2 territoria, dit jaar waren er 2 territoria even aanwezig, maar eind mei werd het terrein verlaten.
- de Houtsnip, al sinds 1995 minimaal 1 broedgeval, nu niets meer.
- de Grauwe Vliegenvanger - minimaal 6 stuks, maximaal 13 stuks - nu nog slechts 3 stuks en ver verwijderd broedend van de vangpijpen.
- de Krakeend, al 3 jaar niet meer.
- de Kuifeend, bijna ieder jaar aanwezig dit jaar tot half mei weer een paartje maar toch snel verdwenen.
- de Wilde Eend, ieder jaar met gemiddeld 15 stuks aanwezig, nu nog met maximaal 7 stuks.

Sinds een paar jaar doe ik in het gebied de watervogeltellingen. Ik weet heel goed hoeveel honderden watervogels er kunnen zijn, maar ik kom nooit veel verder dan een stuk of 10, meestal nog minder.

Mart Zijm

Ga je mee op Vogelsafari?
www.vogelsoptexel.nl

Calidris Vogelsafari's is partner van

 Vogelexcursies **Vogelexcursionen** **Birdwatching tours**

BirdingTexel.com

Vogels kijken op Texel
met vogelkenner en natuurfotograaf
Jos van den Berg

In kleine groep of privé

Excursies op dinsdag, woensdag,
donderdag, zaterdag en zondag
Gratis gebruik van verrekijker

Meer informatie en reserveren via www.birdingtexel.com of tel. +31(0) 622494483

Jarne's favorieten en andere pieten. Duikers

Parelduiker

Tekening: Andri Binsbergen

Afgelopen winter heb ik mezelf een telescoop cadeau gedaan. Jarne en ik hebben ons uiteraard, na zijn overlijden, de telescoop van vader/opa Andri toegeëigend. Maar het is niet altijd even handig om samen te delen. Met de wadvogeltelling gaat het nog wel, dat gaat vanzelf, maar vooral als we over zee uitkijken mis ik nog wel eens wat. Vliegt er over zee iets leuks langs, moet je zo snel mogelijk de scoop overpakken en dan maar hopen dat je het oppikt. En nu, nu gaat er een wereld voor me open. Het is opeens veel leuker om wind en kou trotserend over zee te turen. De duikers die ik de laatste jaren heb gemist, heb ik ruimschoots ingehaald. De laatste weken heb ik een enkele Parelduiker en verschillende Roodkeelduikers dichtbij gehaald en uitgebreid kunnen bekijken.

Vader/opa Andri schreef in 2008 in het Strender Nieuws:

“Een parelduiker vreest den modder niet.

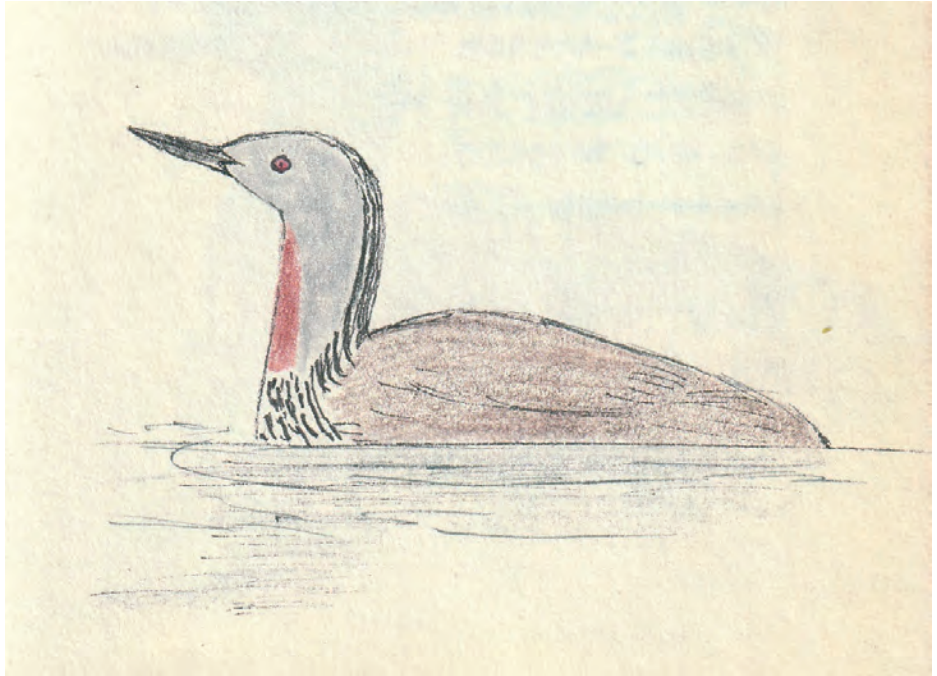
Toen ik onlangs in een folder van het literair-historisch tijdschrift De Parelduiker de bovenstaande zin las, moest ik onmiddellijk denken aan de vogelsoort Parelduiker. Maar de bedenker van deze zin, Multatuli, doelde natuurlijk op een menselijke parelduiker die

niet terugschrikt voor zo af en toe wat modder als hij een parel opduikt. Als vogelaar moet je ook wel eens modder, regen en wind trotseren als je iets moois wilt zien, een parelduiker bijvoorbeeld, een vogelsoort die je op Texel niet zo veel zult zien. Hoe komt de vogel aan zo'n mooie naam? Om te beginnen: parels duikt hij niet op. De parelduiker is een viseter. Op zijn rug heeft de parelduiker in het zomerkleed rechthoekige witte vlekken, die met enige goede wil als "parels" kunnen worden aangemerkt. Gezien de hoekige vorm is dat wel gek, want parels zijn rond en bovendien zien wij hier nooit parelduikers in zomerkleed. Het vermoeden bestaat dat de naam oorspronkelijk bedoeld was voor een andere soort duiker, de roodkeelduiker, die in het jeugd- en winterkleed een grijs-beparelde rug heeft. Al deze "wijsheid" heb ik niet van mijzelf, maar haal ik uit het Verklarend en Etymologisch Woordenboek van de Nederlandse Vogelnamen van Klaas J. Eigenhuis, dat een paar jaar geleden verscheen."

Duikers zijn tamelijk grote watervogels met een lange hals en een lang lichaam. De Roodkeelduiker en de Parelduiker zijn ongeveer zo groot als een Aalscholver. Deze twee soorten duikers zie je hier het meest. De IJsduiker zie je hier veel minder en de Geelsnavelduiker vrijwel nooit. Beide soorten zijn een stuk groter, bijna zo groot als een gans. Ze broeden langs meren in bossen en op de toendra, ook ver van de kust. Ze overwinteren op zee, meestal ten zuiden van hun broedgebieden of in ieder geval, zoals bij de IJsduiker het geval is, in ijsvrij water. Duikers hebben een dolk- of priemvormige snavel. Dat ze duiken om vis te vangen, lijkt mij wel duidelijk. Ze doen dat in een vloeiende beweging, anders dan Aalscholvers die met een sprongetje onder water gaan. Vaak steken ze vóór ze duiken hun kop onder water, kennelijk om te zien of er vis is.

Alle duikersoorten hebben een kenmerkend zomerkleed, maar zijn in de winter – en juist dan zien we ze hier – veel minder goed uit elkaar te houden. Daar komt bij dat ze vaak vrij ver van de kust op zee zitten of voorbijvliegen. Om met de algemeenste soort te beginnen: de Roodkeelduiker is slank en heeft een dunne, priemvormige snavel die meestal schuin omhoog wordt gehouden. In de vlucht heeft hij de eigenaardige gewoonte zijn kop op en neer te bewegen. De kleine voeten steken maar een klein stukje achter het staartloze lichaam uit. De hals is opvallend wit. De iets minder algemene Parelduiker heeft een wat bollere vorm en een stevige dolkvormige snavel. Hij is in het algemeen donkerder dan de Roodkeelduiker en heeft minder wit aan de hals. Zijn grote voeten steken duidelijk uit, waardoor het lijkt alsof zijn vleugels ver naar voren zitten, terwijl bij de Roodkeelduiker de vleugels juist te ver naar achteren lijken te zitten. Roodkeelduikers hebben altijd, Parelduikers meestal, een ronde kop. Parelduikers hebben vaak ook een buil op hun kop.

Roodkeelduiker

Tekening: Andri Binsbergen

Als je op Texel duikers wil zien, kun je in de periode oktober – mei het beste ‘s morgens (dan heb je het licht gunstig) op het duin bij paal 15 of paal 9 gaan zitten en met een telescoop of sterke kijker de zee afspeuren. Het spreekt vanzelf dat de kansen bij gunstig weer beter zijn dan bij harde wind. Bij harde wind verdwijnen de vogels voortdurend achter de golven.

Marije Binsbergen
Jarne Kompier

Broedpoging van Geelpootmeeuw *Larus michahellis* op Texel in 2021

Geelpootmeeuw bij gemarkeerd nest

Foto: Auteurs

Op 26 mei 2020 werd er in de Kelderhuispolder een territoriaal, gemengd paartje ♂ Geelpoot-meeuw *Larus michahellis*/ ♀ Kleine Mantelmeeuw *Larus fuscus* ontdekt. Het mannetje bleek een subadulte vogel te zijn (5e kalenderjaar), het wijfje was volledig uitgekleurd en vermoedelijk adult. Ondanks een maandenlange aanwezigheid op een territorium aan de rand van een drukbezet gedeelte van de kolonie kwam het niet tot een broedpoging.

In 2021 keerde het paar al vroeg naar de kolonie terug. Op 24 april werden de vogels baltend gezien op precies dezelfde plek als waar zij een jaar eerder een territorium leken te bezetten. Gedurende de eerste helft van mei waren beide vogels vrijwel dagelijks in het terrein en op 17 mei werd een nest gevonden met daarin het eerste ei, gevolgd door een tweede ei op 21 mei (voorin de legpiek van Kleine Mantelmeeuwen dit seizoen, die liep van 17-27 mei, mediaan 21 mei, eerste eieren 4 mei, n= 181; duidelijk na de legpiek van Zilvermeeuwen, 6-15 mei, mediaan 10 mei, eerste eieren 26 april, n= 185). De eieren van het mengpaar waren aan de kleine kant (volume A-ei 69,4 en B-ei 68,5cc), maar uiterlijk verder volkomen conform 'normale' eieren van Kleine Mantelmeeuwen (jaargemiddelde volume A/B-eieren $74,3 \pm 4,8\text{cc}$, n= 99).

Het eerste ei bleek op 9 juni 2021 te zijn verdwenen (predatie), maar het tweede kwam op 18 juni uit. Helaas werd het jong drie dagen later verhongerd en dood in het nest gevonden en daarmee was deze eerste broedpoging mislukt. Het mannetje, de Geelpootmeeuw, was nadrukkelijk aanwezig geweest gedurende het begin van het broedseizoen en had zich daarbij onderscheiden door opmerkelijk hanig territoriaal gedrag. Naarmate het seizoen vorderde, en vooral gedurende de tweede helft van het bebroeden van de eieren, was hij vaker en vaker afwezig, waarmee hij het bebroeden bijna helemaal aan het wijfje overliet. Het wijfje werd begin juni van een kleurring voorzien (groen F.BJC), het mannetje werd niet gevangen. Na 18 juni werd het mannetje niet meer in de kolonie gezien.

Geelpootmeeuwen worden zelden gezien in de meeuwenkolonies van Texel; maar bij herhaling worden Zilvermeeuwen gezien met gelige poten (1). In 2010 en 2011 nestelde een wijfje Zilvermeeuw met gele poten gepaard met een 'normale' man Zilvermeeuw succesvol in de duinen grenzend aan De Hors, en dit was vermoedelijk een van de 'verdachte' meeuwen uit die eerste jaren van onderzoek. Dit dier, in 2010 geringd met groen F.AHX, had, afgezien van gele poten en een iets diepere grijs tint van mantel en bovenvleugels dan de Zilvermeeuwen in de onmiddellijke omgeving, geen kenmerken waaruit bleek dat dit een zuivere Geelpootmeeuw kon zijn. De oogring was bijvoorbeeld niet oranje maar donkergeel. Vermoedelijk was dit een hybride vogel, het resultaat van een eerder gemengd paar, en de titel van het eerdere stukje in De Skor (1) is dan ook misleidend.

F.AHX bij het ringen, 13 mei 2010

Foto's: Auteurs

Het broedgeval in 2021 verliep op een manier die typerend genoemd mag worden voor beginnende broedvogels. Het nest lag op een gevaarlijke plek aan de rand van de kolonie en de aanwezigheid van de beide ouders kon voortijdige predatie van één van beide eieren niet voorkomen. Het legsel bestond ook maar uit twee eieren, in plaats van de meer gebruikelijke drie. Het mannetje was opvallend afwezig toen het er om spande; het wijfje stond er vlak voor het uitkomen van dat laatste ei eigenlijk helemaal alleen voor. Voor volgend jaar, mocht het stel terugkeren, mogen we voorzien dat het nest dieper in de vegetatie wordt gevormd, of misschien wel ergens anders in de kolonie.

Misschien dat het dan beter gaat. Omdat het mannetje steeds vaker afwezig was (hij was allerm minst schichtig, zoals de foto's wel laten zien), hebben we geen bijzondere druk uitgeoefend met onze vangpogingen. Vandaar dat de vogel nog niet is geringd.

Geelpootmeeuw als 5e kj in vlucht (L) en met partner (R) in de Kelderhuispolder, eind mei 2020 Foto's: Auteurs

Geelpootmeeuw 5e kj (L) in 2020 en als adult (R) in de Kelderhuispolder in 2021 Foto's: Auteurs

In 1985 nestelde er voor het eerst een Geelpootmeeuw in Nederland en aan het eind van de vorige eeuw was de populatie toegenomen tot zo'n 15-25 gevallen per jaar (2). Sindsdien zijn we weinig opgeschoten: nog steeds gaat het om hooguit enkele tientallen broedparen, waaronder dikwijls mengparen (3, 4).

Geelpootmeeuw met partner in de Kelderhuispolder, zomer 2021

Foto: Auteurs

De recente vestiging van Pontische Meeuwen *Larus cachinnans* in Nederland en de uitbreidingen sindsdien verlopen aanzienlijk stormachtiger (5). Mogelijk overlapt de ecologie van de Geelpootmeeuw, ook een kustgebonden meeuw, te veel met die van de Zilver- en/of Kleine Mantelmeeuw, soorten die het allebei lastig hebben de laatste decennia, als gevolg waarvan aantalstoenames en verdere kolonisaties lastiger zijn.

Literatuur

1. Camphuysen C.J. 2009. Geelpootmeeuw *Larus michahellis* broedvogel op Texel. De Skor 28-3: 98-100.
2. van Swelm, N.D. 1998. Status of the Yellow-legged Gull *Larus michaellis* as a breeding bird in the Netherlands. *Sula* 1, 199-202.
3. Camphuysen C.J. 2013. A historical ecology of two closely related gull species (Laridae): multiple adaptations to a man-made environment. Ph.D.-thesis, Univ. Groningen, Groningen.
4. Boele A., J. van Bruggen, F. Hustings, A. van Kleunen, K. Koffijberg, J.W. Vergeer & T. van der Meij, 2021. Broedvogels in Nederland in 2019. SOVON-rapport 2021/02, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
5. Itwiniak K., M. Przymencki & A. de Jong, 2021. Breeding-range expansion of the Caspian Gull in Europe. *British Birds* 114: 331-340.

**Kees (C.J.) Camphuysen & Rosemarie Kentie
(NIOZ, Postbus 59, 1790AB Den Burg, Texel)**

Dodaarzen in de eendenkooi Spang

Dat er in de eendenkooi Dodaarzen verbleven wisten we wel. De hele winter worden de staleenden door de vrijwilligers gevoerd en dan zie je ze. Hoewel ze ook dan heel snel wegduiken. Op 11 september tijdens een rondleiding viel het gepiep op. Dit bleek van zes jonge Dodaarzen te komen die met hun ouders op de plas zwommen. Heel kort en toen waren ze weg. Er werd door de vrijwilligers getwijfeld of ze dit wel goed gezien hadden omdat de broedtijd al een tijdje voorbij was.

Nieuwsgierig geworden ben ik op 13 september rustig half verscholen onder een boom langs de plas gaan staan. Het gepiep hoorde je al van verre maar ze zaten in de rietkraag en lieten zich niet zien. Na een poosje kwam er langzaam een ouder naar voren en kon ik zien dat er vijf jonge Dodaarzen in haar/zijn buurt bleven, maar nog steeds in het riet. Opeens dook de ouder op één jong af en die werd verdreven. Het was op een grote afstand en ik ging ervan uit dat het om twee verschillende broedsels ging maar dat bleek niet zo te zijn. Gedurende de voorafgaande winter zijn er overigens nooit meer dan twee Dodaarzen op de plas gezien en dit zou dus echt één paartje moeten zijn. Uiteindelijk kwam er één ouder de plas opgezwommen en ving een stekelbaarsje. Dat was voor vier kleine Dodaarzen het startsein om ook de plas op te zwemmen. Het ene, verdreven, jong bleef achter in de rietkraag. Na verloop van tijd hoorde ik verderop gepiep en daar was de tweede ouder, met één jong. Het verdreven jong zwom daar snel naar toe en werd daar wel gevoerd. Op de plas deed de ouder voor hoe het visje op het water doodgeslagen moest worden. Dat werd direct gekopieerd door de jongen. Al die tijd bleven de jongen bij 'hun' ouder.

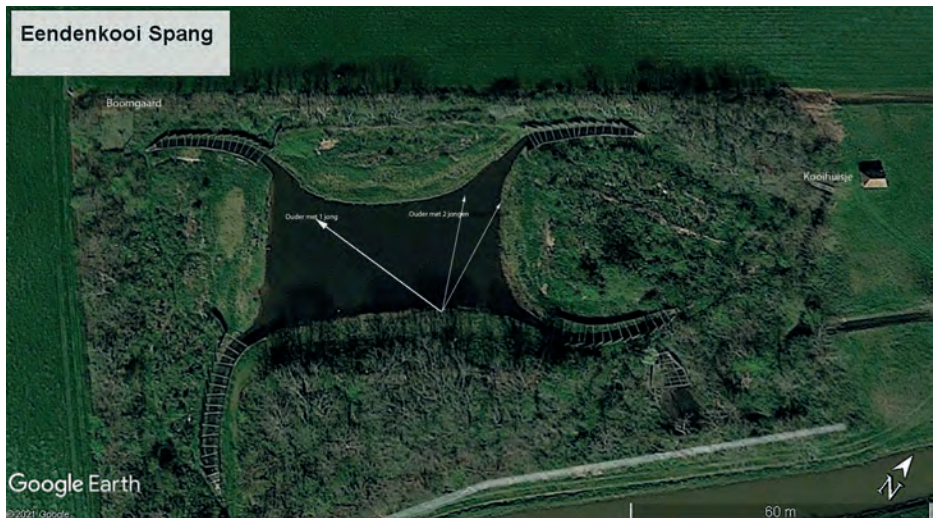
Dodaars met één jong (13 september 2021)

Foto: Hanneke Roeper

Een week later ben ik opnieuw naar de kooi geweest. Helaas waren er nog maar drie jongen over. De verdeling was er nog steeds. De ene ouder voerde zijn of haar twee jongen en de andere één. De jongen waren flink gegroeid. Hetzelfde agressieve gedrag van de ouder naar het jong dat bij de andere ouder hoorde was er nog steeds. Dit keer heb ik het wel kunnen vastleggen. Het jong werd in de nek gegrepen en hardhandig onder water geduwd. En daarna ook nog een keer de rietkraag in gedreven. De ouders verjagen elkaar onderling niet, maar naar de jongen toe zijn ze heel duidelijk. Wel lijken ze een beetje een 'eigen' gebied aan te houden. De één zwemt en voedt langs de plas en in de buurt van de pijp bij het kooihuisje. De ander zwemt meer in de derde pijp bij de boomgaard en in de buurt van de 'tribune'.

Omdat ik grote twijfel had over dit gedrag heb ik Lieuwe geraadpleegd en hij vond in het 'Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa' (1) een opmerking over dit gedrag: "Kuikens blijven bij de voedende ouder maar de familie kan zich (tijdelijk) scheiden in twee subgroepen. Maar omvang van volledige broeddeling onzeker." Bij Futen is dergelijk gedrag ook vastgesteld (2).

Gescheiden leefgebieden Dodaars ouderpaar in eendenkooi Spang

Foto: Hanneke Roeper

Intmiddels is het 1 oktober en we zijn weer naar de kooi geweest. Eén van de vrijwilligers die op donderdag voert had alleen twee volwassen Dodaarzen zien duiken, maar had geen jongen gezien. Toen we aankwamen vlogen er twee Buizerds boven de plas en wij vreesden geen jongen meer te zien. Wij waren duidelijk een bedreiging voor de Buizerds want die vertrokken. Na korte tijd hoorde ik gepiep, ongeveer in het midden van de plas langs de kant en onder het riet kon ik twee jongen en een ouder zien.

Dodaarspul van c. 14 dagen oud

Foto: Hanneke Roeper

Dit was de ouder die in de buurt van de pijp bij het kooihuisje blijft. In de buurt van de pijp bij de boomgaard hoorde ik wel gepiep maar om daar iets te zien moest ik uit mijn schuilplaats komen en dan zijn ze weg. Ik heb een ouder zien duiken en gepiep gehoord dus eigenlijk ga ik ervan uit dat het ene jong nog samen met zijn/haar ouder is. Het was mooi om te zien dat de Meerkoeten en de Dodaarzen elkaar, in ieder geval in de kooi, prima verdragen. De jongen zwommen er tijdens het voeren tussendoor en dat ging in perfecte harmonie.

Na half oktober nog een keer gekeken te hebben is het nu 24 oktober en er zijn nog steeds drie jongen. De ouders zijn beduidend minder aan het voeren en de jongen redden zich goed. Wat opvalt is dat de ouders nu wel dichter bij elkaar komen langs de rietkraag. De jongen lijken onderling wel door elkaar te zwemmen maar worden nog steeds hardhandig verjaagd zodra ze bij de 'andere' ouder met jong in de buurt komen. Ook de harmonie tussen de Dodaarzen en de staleenden is goed. Er is een groep van drie woorden en twee vrouwtjes Wilde Eend en twee vrouwtjes Kuifeend die een beetje de vaste bewoners van de plas vormen. Zij zwemmen gezamenlijk rond en ook dicht in de buurt van de Dodaarzen met de jongen. Daar is absoluut geen sprake van dreiging.

Dodaars met twee jongen (13 september 2021)

Foto: Hanneke Roeper

Literatuur

1. Cramp, S. & K.E.L. Simmons (eds.). 1977. Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa, Vol. I, Ostrich to Ducks. Oxford University Press, Oxford, 722 p.
2. Houtman, H., 2017. Broedende Futen bij de Stengweg, een zomer lang gevolgd. De Skor 36, 17-22.

Hanneke Roeper

In het veld, langs de weg, uit de pers (13). Over vogels, vogel- en natuurbescherming

Grote Bonte Specht gebruikt poot

‘Natuurlijk’, zullen jullie denken, ‘natuurlijk gebruikt een specht zijn poten, hoe zou hij anders tegen een boomstam kunnen blijven zitten?’ Maar dit verhaaltje gaat over een ander gebruik. Zoals ik eerder vertelde heb ik vanuit mijn werkkamer uitzicht op ons vogelvoerplaatsje. Daar staat een paaltje met dwarslat en daar bungelt onder meer een metalen voerkorfje aan waaruit mezen pinda’s peuteren. Ook Grote Bonte Spechten weten het plekje te vinden. Doorgaans hangt een specht gewoon aan het korfje en wurmt er dan stukjes pinda uit. Maar nu zag ik een specht die dat misschien te veel vond wiebelen. In ieder geval ging hij op het paaltje zitten. Eigenlijk moet ik zeggen ging hij tegen het paaltje aan zitten. En van daar kon hij net met zijn snavel tot aan de pinda’s komen. Maar dat werkte niet. Zodra hij tegen een pinda pikte ging het korfje natuurlijk nog veel meer slingeren en kon de specht geen kracht zetten om maar iets van zijn voedsel los te krijgen. En toen gebeurde er iets wat ik nog nooit van een specht gezien had. Hij stak een poot uit en trok het korfje naar zich toe. En terwijl hij dat zo stevig vast had, kon hij wel stukjes pinda loshakken. Dat gedrag mag je van papegaaien of kraaien verwachten, maar dat een specht letterlijk een poot uitsteekt om het voedsel naar zich toe te halen? Ik dacht dat ze eigenlijk alleen hun snavel gebruikten bij het voedsel zoeken en ook bij werkzaamheden zoals het verwijderen van houtspaanders uit een vers gehakt gat, of voor het transport van een dennenappel naar een smidse. Maar kennelijk hebben ze ook het besef af en toe een poot in te zetten bij hun bezigheden.

Altijd maar weer ganzen

Op sommige ochtenden lijkt er op de velden in de buurt van ons huis sprake van een oorlogje. Nou ja oorlog? In een uurtje tijd vallen er soms vele tientallen schoten. Dat betreft geen televisiespelletje waarbij namaakboeven of voortvluchtigen uit handen moeten blijven van namaakspeurders, namaakpolitie of namaaksoldaten. Het is geen spelletje. Nee, het is bittere ernst. Jagers wachten de ganzen op die van de slaapplaats komen en neerstrijken op een voedselakker. Steeds weer proberen groepjes hongerige vogels te landen op de hen bekende plekjes en steeds weer worden ze getraakteerd op afgevuurde strepen hagel. Worden zo percelen met kwetsbare gewassen beschermd? Welnee, doorgaans foerageren de vogels op oogstresten of onkruiden op braakliggende akkers. Het gaat bij deze acties niet direct om gewasbescherming, maar om verkleining van de populatie. De politiek heeft n.a.v. druk van de agrarische sector en met steun van de natuurbeheerders besloten dat er ‘maatschappelijk draagvlak’ op Texel is voor ruwweg 200 paartjes en nog een aantal niet-broeders. De overige moeten verdwijnen, moeten worden uitgeroeid. “Beheerd” wordt dat tegenwoordig genoemd. Dat gebeurt soms zelfs met plastic lokganzen, compleet met landende modellen, om de vogels dichterbij de geweren te lokken. Boven de tabellen met gedode vogels staat in de jaarverslagen 2019 en 2020 van de Faunabeheereenheid Noord-Holland dan ook eufemistisch: “beheerd”.

Beheren betekent meestal dood en verderf.

Ook andere vogels worden op Texel geschoten. Het gaat dan om “jacht” of om in Nederland “van bescherming vrijgestelde soorten of plaagsoorten”. In de verslagen van de Faunabeheereenheid lezen we hoeveel vogels op het eiland voor de sport of omdat ze als ongewenst zijn bestempeld het leven hebben gelaten in 2019 en 2020. Of misschien moeten we zeggen hoeveel de jagers en of terreinbeheerders hebben doorgegeven. De aantallen zijn weergegeven in Tabel 1.

	2019	2020
Knobbelzwaan	4	Geen
Grauwe gans	4729	6018
Brandgans	465	286
Canadese gans	2	41
Kolgans	0	2
Nijlgans	1122	934
Wilde Eend	286	207
Fazant	46	72
Houtduif	64	276
Zwarte Kraai	130	180
Kauw	160	286

Tabel 1: Aantallen, in het kader van faunabeheer, gedode vogels in 2019 en 2020

Een droevig stemmende dodenlijst van 6904, resp. 8302 dode vogels. In het hoge aantal ganzen van 2020 is een flink aantal dieren opgenomen dat niet is bezweken aan een lichaamstrauma veroorzaakt door hagel, maar aan verstikking door gas: in de ruitijd gevangen, vergast en opgehaald door de poelier. Hoeveel dieren dit op Texel waren kon ik in het verslag niet vinden. In beide jaren vonden vanwege de pandemie die onder de mensen huishield en nog huishoudt, hier geen ‘behandelingen’ van ganzeneieren plaats. In de vorige aflevering van deze rubriek vroeg ik me af of vogels wel veilig waren in de natuurgebieden in ons land. Nee dus. Dat blijkt ook uit het Faunabeheerverslag 2020. In de Natura-2000 gebieden op ons eiland legden dat jaar 1766 Grauwe Ganzen, 249 Brandganzen en 11 Canadese Ganzen het loodje. Het doden werd toegestaan door een speciale vergunning, afgegeven door de Provincie Noord-Holland. In de jaarverslagen staan nog veel meer gegevens en cijfers uit de hele provincie. Zo bedroeg het afschot van de Grauwe Gans in heel Noord-Holland in 2019 52.382 dieren en werden 32.463 eieren vernietigd. In 2020 waren dat 51.333 gedode dieren (waarvan 7477 gevangen) en 18.932 eieren. Aantallen die er niet om liegen dus. Een ware slachting.

Ganzen vangen in de Rommelpot, 9 juni 2021

Foto: Adriaan Dijksen/Foto Fitis

Schadecijfers

Er wordt nu al zo'n 15 jaar met man en macht geprobeerd de aantallen Grauwe Ganzen in ons land terug te brengen d.m.v. populatiebeheer. Daarmee moet ook de hoogte van de schade-uitkeringen verminderen. Werkt deze rigoureuze aanpak? Gemiddeld meer dan 50.000 dode Grauwe Ganzen per jaar in de periode 2012-2018 in alleen Noord-Holland (1) mogen we best wel een groot aantal noemen. De ontwikkeling van de uitgekeerde schade lezen we in de Jaarverslagen van BIJ 12. Sinds 2014 is BIJ 12 de uitvoeringsorganisatie van de provincies op het gebied van (onder andere) faunabeheer, natuurbescherming, natuurvoorlichting, stikstofzaken en water. Ik vond in de verslagen alleen de cijfers van de hele provincie Noord-Holland, niet van Texel apart. In 2019 en 2020 werd in totaal resp. 6,5 miljoen en 9 miljoen euro uitgekeerd, daarvan was resp. 4,9 miljoen en 5,9 miljoen euro aan schade veroorzaakt door de Grauwe Gans. Een aanzienlijke toename! Het Jaarverslag van de Faunabeheereenheid meldt dat de aantallen van deze gans een stabiele trend vertonen. Ondanks alle afschot. Andere factoren dan de aantallen ganzen bepalen kennelijk de mate van schade, waaronder natuurlijk ook de prijs van het gewas dat de ganzen hebben bezocht. Ook Buij en Koffijberg (1) kwamen tot de conclusie dat de schadecijfers in de periode vanaf 2012 geen duidelijke correlatie vertonen met de vastgestelde aantallen.

De Zwarte Kraai, op Texel kennelijk ongewenst

Foto: Adriaan Dijkzen/Foto Fitis

Literatuur

1. Buij, R & K. Koffijberg, 2019. Ganzen en ganzenschade in Nederland, Overzicht van kennis en kennishiaten voor effectief beleid. Wageningen Environmental Research Rapport 2965. Wageningen/ Sovon-rapport 2019/67, 70 p. (Opgesteld in opdracht van de Maatschappelijke Adviesraad Faunaschade).

Adriaan Dijkzen

Ode aan de Slufter

Driekwart eeuw geleden legde de Slufter een solide basis voor mijn geestdrift voor vogels. Tijdens een gezinsvakantie op Texel, in juni 1947, regisseerden mijn ouders hun kroost aan het einde van de Slufterweg over de Zanddijk, waarna ze beide kleuters de Slufter in loodsten, mijn vijf jaar jongere zuster Iek en zoonlief. In mijn herinnering wemelde het er van de jonge vogels, hetgeen bevestigd wordt door kiekjes in het familiefotoalbum. Want weldra hadden mijn ouders een scholekster- en klutenpul opgepakt en ons de schepseltjes in de handen gedrukt. Daarna ging mijn vader aan de gang met zijn Agfa-klapcamera. Nu kijk ik, ten prooi aan niet te becijferen gedachten, wat onthutst naar die verbleekte fotootjes. Als vogelbeschermer keur ik gesol met pullen af. Maar haalde ik een kleine dertig jaar later niet dezelfde manoeuvres uit om de eigen kinderen vogelpullen te laten koesteren? En voelen deze, Anne en Hajo, nu ook niet een ver bovenmodale betrokkenheid bij de natuur, speciaal voor vogels? Met bovendien een kleindochter, Somer, waarin ik steeds meer herken hoe ik zelf als tiener met natuur bezig was, weer met vogels in het bijzonder. Begon dit alles dus niet mede dankzij gefriemel met klutenpullen in de Slufter van 1947? Mogelijk! Het bestaan kan complex zijn, nietwaar?

Herfst in de Slufter

Foto: Adriaan Dijkse/Foto Fitis

Het is niet de eerste keer dat ik in De Skor de glorie van de Slufter probeer te verwoorden (1). En ik hoop niet de laatste maal. Want ik vlas erop mijzelf ook de komende jaren nog een paar maal aan het einde van de Slufterweg of Oorsprongweg over de Zanddijk te kunnen zeulen om daarachter het schitterende landschap te laten inwerken.

Jan P. Strijbos beschrijft in zijn *“Waar de stilte spreekt”* (2) het Slufter-panorama als dit *“prachtige grootsche strand-weide-terrein tusschen De Koog en de Krimduinen.”*

Op 15 oktober jl. kwam ik in ieder geval nog via de trap boven, zij het dat één van mijn metgezellen mij attendeerde op de lange flauw hellende opgang die aan het einde van de Slufterweg ook over de Zanddijk voert. Wij waren die dag met vier vogelaars op sjouw, drie van hen met veelvuldige Texel-ervaringen en eentje, Adriaan, met een volledig Texel-verleden. Die 15e was een gouden oktoberdag, die extra luister kreeg door het klare Noord-Atlantische licht dat het eilandlandschap scherp deed oplichten. Eerst hadden wij de Daurische Klauwier bezichtigd met, in het voorbijgaan, vanuit de Tuintjes een wegschichtende Beflijster. Daarna vond de vaststelling plaats dat in de Robbenjager na de verbouwing er (te)veel in het restaurant veranderd was. Met ook een nieuwe menukaart waarop waarachtig appelgebak ontbrak, daar altijd het obligate koffiedouceurtje. Ze doen maar...! Na deze voltrefter ging het verder naar het zuiden, richting de Slufter, van waaruit de vorige dag een Rosse Franjepoot was gemeld, met als toevoeging *“handtam”*.

Het aardige en ook opmerkelijke is dat wanneer tussen mensen die al decennia met elkaar optrekken en emoties delen maar een enkel woord valt dat duidt op een gezamenlijk beleefde gebeurtenis in een ver verleden, de ander direct kan plaatsen op welk voorval die uitspraak slaat. Toen ik aan het eind van de Slufterweg omhoog zwoegde en hijgend vroeg aan Adriaan: *‘Weet je nog...?’*, reageerde deze met: *‘Alma-Ata!’*. In 1985 moesten we in die stad in Kazachstan een trap van zo’n 840 treden op om daarboven een kans te hebben op een Ibisnavel, de iconische Ibisbill. Die was er, maar wel met de bijkomende vaststelling dat het uitzichtpunt ook motorisch te bereiken was geweest. Toen mijn vogelaarmakers al boven waren en ik, halverwege, tegen de balustrade hing te puffen, ging een van hen mij fotograferen. ‘Jij zou hetzelfde hebben gedaan’ was zijn reactie toen ik, eenmaal ook boven, hem vroeg rekenschap af te leggen. Zeker had hij daarin gelijk.

Eenmaal bovenaan de Zanddijk was er reden genoeg ineen te zijgen. Niet alleen om te rusten maar in de eerste plaats om opnieuw het weergalozes Slufter-panorama op te nemen. Met een kleurenpracht dat alleen een door noordelijk zonlicht overgoten zoutmoeras in de oktobermaand kan voortoveren. Weliswaar met op links enkele groepjes overkanters op weg naar of komend van het strand, maar met op rechts een bijna onbelemmerd gezichtsveld, smetteloos met uitzondering van het ook fel oplichtende dak van het Strandpaviljoen Paal 28. Maar desondanks, alweer, die kleuren...!

Wij daalden af de Slufter in, richting enkele lieden die zich in allerlei yoga-achtige houdingen aan de oevers van een kreekje voortbewogen. Dáár moest de Rosse Franjepoot zijn. Die veronderstelling bleek juist. Wij kwamen letterlijk oog in oog te staan met een schepsel dat kennelijk nooit kennismaakte met het wezen mens. Vertrouwelijk peddelde de vogel tot op een meter afstand door het kreekje. Toen ik, in afwachting van zijn doorkomst door de kromming, voorbij een bochtje neerhurkte, dreven de gedachten weg. Naar eerdere Rosse Franjepoten, in binnen- en buitenland. In Nederland waarschijnlijk in

al die jaren bij elkaar nog geen twintig, de eerste in oktober 1956, natuurlijk op De Beer. En vorig jaar nog eentje op Texel. In het buitenland zag ik ze meer, waaronder die indrukwekkende Rosse Franjepoten-ervaring van hun massale zuidwaarts gerichte doortocht door de Bering Straat in juli 1993. Tegelijk met Middelste Jagers, ook een soort die altijd goed is voor een adrenalinestoot. Later zou Frits-Jan Maas de Bering Straat met Middelste Jagers schilderen. Adriaan en Sytske waren er in 1993 ook bij. Op dezelfde reis zagen wij bij een toendraplas ook Rosse Franjepoten, ook handtam. Bij het door de knieën gaan om ze te fotograferen ontwaarden we benauwend verse voetafdrukken van een knots van een beer. Waarna wij meenden er goed aan te doen ons snel terug te trekken.

Rosse Franjepoot

Foto: Adriaan Dijkse/Foto Fitis

Neergehurkt langs dat Slufterkreekje kwam het tot meer mijmeringen. Over oudejaarswandelingen met de Texelse Vogelwerkgroep, vanaf de Krimweg de Stuifdijk rond. Met Sneeuwgorzen, Strandleeuweriken en met Fraters en een Ruigpootbuizerd. En over mijn Deltagenoot Kees de Kraker die, tijdens een sloepocht over een onstuimige Grevelingen naar zijn Hompelvoet, bij een zeetje-over uitriep: “*Ha, fijn, de smaak van zout...!*” En ook dacht ik over de onbeschaamdheid van Rotterdamse autoriteiten die het aandurfdn het partje van volgeplempte Maasvlakte dat ze vrijhielden voor natuurontwikkeling, aan te duiden met De Slufter. En nadat ik nog even had stilgestaan bij dat dreumesje dat hier driekwarteeuw geleden ook had rondgedrenteld, op blote voeten door slik en die fijne zilte vegetatie, voerden de gedachten naar Jac. P. Thijsse. Deze doolde hier al rond in 1890! Met naar binnen gekeerde blik ging het terug naar de Zanddijk. Aan de andere kant hadden ze wél appelgebak.

Terug in Maasdam ging ik op zoek in het Verkadealbum Texel hoe de grote Jac. P. in onnavolgbaar Thijssiaans woordgebruik de Slufter had neergezet. De Slufter van 135 jaar geleden beschrijft Thijssse als een grote zandvlakte, ja als een woestijn waardoor hij zwierf, van het ene naar het andere verstrooid liggende duintje met hier en daar een plasje. Duidelijk is dat hij toen door een landschappelijk anders ogende de Slufter doolde dan wij op 15 oktober 2021. Trouwens, de zich bij mij vroeger vastgehechte netvliesbeelden van het landschap van de Slufter duiden ook op een vegetatiemetamorfose.

Bij de raadpleging van mijn uit 1927 daterende Texel-album (3) bekeek ik ook weer eens de illustraties. Thijssse en Verkade zetten vier illustratoren aan het werk: L.W.R. Wenckebach, C. Rol, J. Voerman jr. en Sam van Beek. De laatste schilderde de vogelplaatjes. U zult mij niet euvel duiden wanneer ik die als 'jammer' beoordeel. Ik ben een Voerman liefhebber, zeker wat diens landschappen betreft, en graag had ik van Voerman Texel-landschappen bekeken. Die nam Wenckebach voor zijn rekening. Bekijk die ook eens. Van al diens landschappen, met die op pagina 9 voorop, straalt de ruimte, de leegte, het aparte Texel-licht je vanaf de schilderijen toe. Waren dat de meest overheersende impressies die Wenckebach ruwweg zo'n eeuw geleden op Texel opdeed? Dat moet wel. Wat zou ik graag het origineel van de Wenckebach-plaat van de Slufter, zoals afgebeeld op plaatje 2 van Thijsses Verkade-album, hier aan de muur hebben.

Literatuur

1. Ouweneel, G.L., 2017. 'Áh, wat een schitterende leegte...!' De Skor 36-4: 23-25.
2. Strijbos, J.P., 1930. Waar de stilte spreekt. H.J.W. Becht. Amsterdam
3. Thijssse, Jac. P., 1927. Texel. Verkade's Fabrieken. Zaandam

Gerard Ouweneel

Zilvermeeuw Arnhem 5.2?1.218

In 2015 werd ons kantoor verplaatst van Texel naar Den Helder. Niet echt iets waarop we zaten te wachten, maar het bood ons ook kansen. Dagelijks twee keer met de veerboot heen en weer en niets beters te doen dan vogels kijken. Al snel ontdekten we dat een enkele meeuw in de “volgwoek” een kleurring had en was de uitdaging die ring af te lezen. Dat ging natuurlijk het beste als die meeuw zo vriendelijk (of lui) was om even op de boot plaats te nemen en mee te varen. In de vlucht blijft het lastig om een kleurring af te lezen, al lukt dat een enkele keer wel met behulp van een camera. Er zijn echter heel veel meeuwen en maar weinig kleurringen, dus de blikken gingen al snel naar de meeuwen die (alleen) een metalen ring dragen. Dat leek een onmogelijke opgave, maar als er tussen alle meeuwen die met de boot meevliegen er maar eentje is met een metalen ring, en je fotografeert die 50 keer, dan wil het wel eens lukken om alle zeven cijfers op de ring leesbaar in beeld te krijgen. Maar al snel bleek dat er meestal meerdere meeuwen-met-ring meevliegen en dan wordt het wel heel lastig. De oplossing bleek om de meeuwen brood te voeren en dan niet, zoals de toeristen doen, ze het brood in de lucht toe te werpen, maar het brood op het achterdek te mikken, daar waar de auto's de boot op en af rijden. Meeuwen zijn slim en leren snel dat je daar dan moet zijn om het brood te bemachtigen en eenmaal aan dek, zijn hun poten en ringen een stuk makkelijker te fotograferen. Zo wisten we in de loop der jaren 30 verschillende Zilvermeeuwen en 51 Kleine Mantelmeeuwen met alleen een metalen ring op de boot af te lezen. Plus nog een paar Kokmeeuwen, en soms zagen we een gekleurringde Pontische Meeuw als bonus.

In de herfst dient zich echter het probleem aan dat het zowel op de heen- als terugreis te donker is om ringen af te lezen, als je tenminste ook nog een fatsoenlijke werkdag wilt overhouden. Daarom besloten we om in de winter de meeuwen op de kade bij ons kantoor aan de Helderse binnenhaven te gaan voeren. Dit deden we steeds na de (onze) lunch, dus op een min of meer vast tijdstip, in de hoop de meeuwen te conditioneren, en dan hier ook ringen te kunnen scoren. Meeuwen zijn goed te trainen, dus ook dat lukte wonderwel. Net als op de boot bouwde zich hier een min of meer vaste groep vogels op, met af en toe een “vreemde” geringde bezoeker. Zo begonnen ook in deze situatie de aflezingen zich op te stapelen.

Meeuwen kunnen oud worden en de aluminium ringen die in het verleden werden gebruikt, worden na verloop van tijd soms glad en onleesbaar. Een Zilvermeeuw met zo'n ring, nota bene aan het bovenloopbeen (de tibia), troffen we op 9 februari 2021 aan. Ringen aangebracht aan het bovenloopbeen (boven de 'knie') zouden minder te lijden hebben van slijtage als gevolg van het lopen door zand en zout water, maar in de praktijk valt dit nogal tegen (1). Van de zeven cijfers op de ring van de Zilvermeeuw bij ons Helderse kantoor waren er, met enige moeite, zes te lezen: 5. 2?1.218. Eén cijfer, midden in de code, was niet te ontcijferen. We legden onze foto's voor aan een panel van meeuwenkenners en -aflezers, maar kregen verschillende suggesties voor dat onleesbare cijfer: sommigen

wisten eigenlijk wel zeker dat dit een 6 was, anderen vonden het een 3 en weer anderen kozen voor een 8. Frustrerend, want wellicht was dit een stokoude vogel en een record is altijd leuk.

Oordeel zelf: het gaat om het tweede cijfer van links, tussen de 2 en de 1.

Foto's: Auteurs

Met de welwillende hulp van het Vogeltrekstation konden we echter een aantal mogelijkheden uitsluiten. De ring van 5.261.218 liet ons weten dat deze ring aan een Scholekster was gegeven (en dit is toch echt een Zilvermeeuw). De vogel met ring 5.231.218 is een Kleine Mantelmeeuw die in 1986 bij Rotterdam is geringsd en waarvan nooit meer iets is vernomen. Het is dus ook géén 3. Voor de zekerheid is 5.264.218 ook nog even nagekeken omdat het raadselcijfer op sommige foto's daar wel iets van weg had, maar dat was het ook niet: Ransuil. Ring 5.281.218 bleek echter aan een Texelse Zilvermeeuw gegeven. Lieuwe Dijkse en Mart Zijm wisten zich, na enig spitwerk, nog te herinneren dat de ring aangelegd moet zijn door wijlen Piet Duiven, in de Westerdunen, aan de tibia. De vogel bleek geringd als kuiken, op 15-07-2000 en is nu dus ruim 21 jaar oud. Toen de vogel en de ring nog wat jonger waren, is de ring afgelezen bij de visafslag van Den Helder, op 2-10-2003 door Sytze Algera (helaas ook niet meer onder ons) en op de parkeerplaats bij paal 17 (strandslag Ecomare) door Jeroen Nagtegaal, op 25-04-2018.

De vogel bleek een opvallend kenmerk te hebben, naast zijn tibia ring: een behoorlijk beschadigd 'voetweb' aan zijn rechterpoot. Toen we dat eenmaal in beeld hadden, in combinatie met de zekerheid van de cijfers op zijn ring, bleek deze meeuw onze voersessies bij ons kantoor in Den Helder vaker te bezoeken. Bij vervolg-aflezingen hoefden we nu niet alle cijfers in beeld te krijgen: een foto van de rechervoet, in combinatie met een aluminium tibia ring links, volstaat. Met deze verworven kennis hebben we hem nu, sinds februari 2021, zeven keer op de foto gezet (stand 26 oktober 2021, zie tabel 1). Op de veerboot zagen we hem nooit, terwijl het toch hemelsbreed maar 700 meter is naar de veerhaven!

Meeuwen lopen in hun lange leven nogal eens beschadigen op aan hun zwemvliezen en de afwijkingen die als gevolg daarvan permanent in hun voeten worden vastgelegd, kunnen bruikbaar zijn bij het herkennen van bepaalde individuen, zelfs als deze geen ring dragen (2).

Melding	Ring	Vang- of terugmelddatum	Plaats	Ringer / melder
Vangst	NLA...5.281.218	15-7-2000	Texel, Westerduinen: 1kj	Duiven / Zijm
Aflezing	NLA...5.281.218	2-10-2003	Den Helder, Visafslag	Algera
Aflezing	NLA...5.281.218	25-4-2018	Texel, Parkeerplaats Paal 17	Nagtegaal
Aflezing	NLA...5.281.218	9-2-2021	WMR, Zeevaartschool, Den Helder	Leopold / Kühn
Aflezing	NLA...5.281.218	9-4-2021	WMR, Zeevaartschool, Den Helder	Leopold / Kühn
Aflezing	NLA...5.281.218	30-4-2021	WMR, Zeevaartschool, Den Helder	Leopold / Kühn
Aflezing	NLA...5.281.218	18-10-2021	WMR, Zeevaartschool, Den Helder	Leopold / Kühn
Aflezing	NLA...5.281.218	21-10-2021	WMR, Zeevaartschool, Den Helder	Leopold / Kühn
Aflezing	NLA...5.281.218	25-10-2021	WMR, Zeevaartschool, Den Helder	Leopold / Kühn
Aflezing	NLA...5.281.218	26-10-2021	WMR, Zeevaartschool, Den Helder	Leopold / Kühn

Table 1. Datum en plaats van ringen van Zilvermeeuw 5.281.218 en alle aflezingen van deze vogel. Data: Vogeltrekstation.

Wellicht gaat deze ring niet heel lang meer mee: de cijfers zijn slecht leesbaar en de ring is niet langer mooi gesloten. Zilvermeeuwen kunnen tientallen jaren oud worden en zo'n aluminium ring overleven: om deze reden worden zeevogels tegenwoordig met roestvrij stalen ringen uitgerust (3). Deze Zilvermeeuw bleek, met zijn leeftijd van 21 jaar, minder oud dan gedacht of gehoopt.

Zilvermeeuw 5.281.218, met zijn versleten, wijkende aluminium tibia ring en zijn gat in de rechtervoet

Het record staat op naam van een in Nederland geringde Zilvermeeuw, met 34 jaar en 9 maanden (Vogeltrekstation 2021). Als je de huidige staat van de ring zo bekijkt, gaat de ring dat niet halen. Maar mocht de ring binnenkort afvallen: de vogel blijft herkenbaar aan zijn rechtervoet. Dus als we maar meeuwen blijven voeren en fotograferen naast ons kantoor in Den Helder, dan kunnen we deze Texelaar, zolang hij ons maar blijft bezoeken, toch volgen. Dat worden dan wel ringaflezingen zonder ring.

Met dank aan Miriam Merkelbach van het Vogeltrekstation en aan het personeel van de TESO, dat ons nooit iets in de weg legde bij het meeuwen voeren. Dat is op andere waddenveren wel anders. Houd je van de natuur, kom dan bij voorkeur naar Texel!

Literatuur

1. Majoor F. 1995. Ringslijtage bij Kokmeeuwen. Op het Vinkentouw 77: 6-9; 78:2.
2. Kühn S., Leopold M.F. 2018. De 'voetprint' van een gespecialiseerd gewoontedier: kleine mantelmeeuw eet grote zeenaalden. Sula 26: 1-4.
(<http://natuurtijdschriften.nl/download?type=document&docid=652231>)
3. van Dijk K., Lutterop D., Voesten R. & Majoor F. 2014. Black-headed Gull of 33 years and re-appeal to stop using aluminium rings to mark gulls. Dutch Birding 36: 249-252.
4. Vogeltrekstation 2021. Longevity list by Roland Staav. (<https://vogeltrekstation.nl/nl/cijfers/terugmeldcijfers/longevity-list-roland-staav>), geraadpleegd 25-10-2021.

Mardik Leopold & Suse Kühn
(Wageningen Marine Research, Ankerpark 27, 1781 AG Den Helder)

De Gierzwaluw op Texel in 2021

In de voorjaars-Skor van dit jaar hebben we een oproep geplaatst om waarnemingen van broedende Gierzwaluwen door te geven (1). Daarop kwam één reactie, terwijl een aantal andere eilandgenoten hun bevindingen op waarneming.nl zetten. Voor al deze reacties mijn hartelijke dank! Toch was het resultaat niet helemaal waarop ik had gehoopt. Vandaar dat ik na de broedtijd ben gaan rondbellen om een completer beeld van de aantallen broedvogels in de verschillende dorpen te krijgen. Deze aanpak heeft goed gewerkt en heeft uiteindelijk een vrij goed beeld van de aantallen opgeleverd, plus informatie over mogelijke en waarschijnlijke nestplaatsen waar we in 2022 verder mee kunnen. Want wanneer je weet waar zich ongeveer nesten kunnen bevinden kun je veel gericht gaan zoeken naar invliegopeningen, waardoor je kunt nagaan om hoeveel broedvogels het gaat. Hoewel het beeld dus nog niet echt compleet is wil ik hier de resultaten van mijn telefonische zoektocht toch presenteren, omdat dit er mogelijk toe bijdraagt om volgend jaar een nog completer beeld te krijgen van de aantallen en de broedlocaties van deze fascinerende soort.

Aantalsontwikkeling

In ons vorige stukje hebben we al laten zien dat de Gierzwaluw in de afgelopen jaren in

aantal is toegenomen. Hoewel er dit jaar beter is 'gekeken' naar de aanwezige aantallen lijkt deze trend zich in 2021 te hebben voortgezet. Op basis van mijn telefonische rondgang blijkt dat er in 2021 met vrij grote zekerheid ten minste 91 paren Gierzwaluwen op Texel hebben gebroed. Het werkelijke aantal is waarschijnlijk wat hoger omdat nog niet alle broedlocaties goed in beeld zijn gebracht (zie Tabel 1). De hoogste aantallen zijn aanwezig in Den Burg en dat is in het verleden ook steeds zo geweest. Daarna volgen, voor zover nu bekend, De Waal, Oosterend en Oudeschild. Ik ga er van uit dat ik in De Waal vrijwel alle broedgevallen goed in kaart heb kunnen brengen. Dat kostte bijna 11 uren gericht kijken naar daken, vooral in juli, rond zonsondergang. Deze methode is dus arbeidsintensief en niet ideaal (voor problemen en onzekerheden zie Keijl (2) en het amusante commentaar daarop van Daalder (4)), maar vooralsnog is het één van de weinige methodes om tot een min of meer betrouwbare schatting van het aantal broedparen te komen. Een dergelijke inspanning kon in de andere dorpen niet worden geleverd en daarom zijn de schattingen voor Den Burg, Oosterend en Oudeschild minder nauwkeurig en minder volledig. Opvallend is dat de soort nog steeds lijkt te ontbreken in De Koog en op het Horntje. Gelet op het type dakpannen in beide dorpen kan ik me daar wel wat bij voorstellen.

Uit mijn gesprekken met de ter plaatse goed bekende vogelaars bleek ook dat er in de afgelopen jaren in sommige dorpen waarschijnlijk hogere aantallen Gierzwaluwen hebben gebroed dan de aantallen die in de Ornithologische Jaarverslagen/Jaaroverzichten Vogels op Texel staan vermeld. Dit kan betekenen dat de aantallen in 2018 en 2019 (50-60 paren) te laag zijn ingeschat en dat het vrij grote verschil met de aantallen in 2021 in werkelijkheid kleiner is. In ieder geval zien we een verdere toename van de aantallen Gierzwaluwen op Texel, waarbij vooral de aantallen in de buitendorpen toenemen. Ter vergelijking: in de jaren 2003-2005 waren er naar schatting 7 paren in Den Burg, 2-4 paren in De Waal en 1-2 paren in Oosterend aanwezig en waren er geen meldingen uit de andere dorpen. In 2021 broeden hier resp. 34, 24 en 9 paren. Opvallend is dat er in 2021 naar schatting 6 paren hebben gebroed op Oost (op 2 verschillende locaties). In het recente verleden (ca. 2016) broedden er hier 1-2 paren.

De Gierzwaluw is in Nederland een soort die kenmerkend is voor vooroorlogse wijken met 'ouderwetse' dakpannen (2,3). In nieuwbouwwijken is de soort veel schaarser (2). Een opvallende ontwikkeling is echter dat de soort in toenemende mate ook in nieuwbouwwijken wordt aangetroffen (3). Dat geldt ook voor Texel: in 2021 broedde de Gierzwaluw in Den Burg zowel aan de Korfbaeck (1 paar) als aan de Middelton (4 paren). Ook hier is sprake van een toename: aan de Middelton broedden in 2020 nog maar 2 paren (5).

En elders?

Uit het meetnet MUS (Meetnet Urbane soorten) van Sovon blijkt dat de aantallen in de jaren 2007-2019 een lichte daling vertonen (2). Uit analyses van aantalsveranderingen in stedelijke gebieden, die slechts mondjesmaat beschikbaar zijn, lijkt dat ook het geval te zijn maar zeker is dat niet. De reden is dat de manier waarop de aantalschattingen tot stand

Gierzwaluw

Foto: Cor Smit

zijn gekomen van plaats tot plaats, en soms ook van jaar op jaar, verschillen en dat vaak niet helder is omschreven hoe deze tot stand zijn gekomen (2). Omdat de aantallen, zeker in grote steden, moeilijk zijn vast te stellen is er een vrij grote onzekerheid over het totaal aantal broedparen in Nederland en de aantalsontwikkeling. In slechts enkele steden en dorpen is het aantal Gierzwaluwen op een gestandaardiseerde manier geteld. Dit levert per stad verschillende ontwikkelingen op: gelijkblijvende aantallen in Noordwijk, een toename in Nieuwegein en Middelburg en een toename gevolgd door een stabilisatie in Alkmaar (6). In Noordwijk werden ook verplaatsingen van nestlocaties binnen het onderzoeksgebied vastgesteld, vaak veroorzaakt door renovatiewerkzaamheden. Als gevolg hiervan verdeelden vogels van enkele grote kolonies zich over een groter aantal kleine kolonies (7).

In Noordwijk werden ook verplaatsingen van nestlocaties binnen het onderzoeksgebied vastgesteld, vaak veroorzaakt door renovatiewerkzaamheden. Als gevolg hiervan verdeelden vogels van enkele grote kolonies zich over een groter aantal kleine kolonies (7).

Dank aan alle waarnemers die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van Tabel 1. Hun namen worden genoemd in de tabel.

Literatuur

1. Smit, C. & H. Soyer, 2021. Waar broeden Gierzwaluwen op Texel? De Skor 40, 29-33.
2. Keijl, G., 2004. Gierzwaluwen in Amsterdam ... Maar hoeveel? Limosa 77, 121-130.
3. Boele, A., J. van Bruggen, F. Hustings, A. van Kleunen, K. Koffijberg, J.W. Vergeer & T. van der Meij, 2021. Broedvogels in Nederland in 2019. SOVON-monitoringrapport 2021/02, Nijmegen, 153 p.
4. Daalder, R., 2014. De Gierzwaluw. Atlas Contact, Amsterdam, 205 p.
5. Waarneming.nl, 22/6/2020.
6. Sovon Vogelonderzoek Nederland, 2018. Vogelatlas van Nederland. Broedvogels, wintervogels en 40 jaar verandering. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen, 640 p.
7. Verkade, H., J. Jacobs, A. Marijns & I. van Dijk, 2015. 20 jaar Gierzwaluwen inventariseren in Noordwijk. Limosa 89, 164-172.

Cor Smit

	adres	aantal nesten		bron
Den Burg	De Zes	2	telling	Hans Witte
	Burgwal	7	telling	Kees Verschoor
	Gasthuisstraat	?		Hans Witte
	Gravenstraat	5	schatting	Hans Witte
	Emmalaan hoek Slingerweg	1	telling	Martin de Jong 22/7/21, waarneming.nl
	Korfbaeck	1	telling	Pieter Duin
	Middelton	4	telling	Kees Kuip
	Molenstraat	6	telling	Peter Schoo
	Schoonoordsingel	4	schatting	Hans Witte
	Thijsselaan	?		Hetty Kooger: mogelijk broedend
	Weverstraat	1	of meer	Pierre Bonnet
	Wilhelminalaan	3	schatting	Annelies Dorst
Burdetstraat	?		Annelies Dorst: mogelijk broedend	
	totaal + schatting totaal	34	35-40	
De Waal	Hogereind	8	telling	Cor Smit, Arjen Kiltz
	Vermaningpad	7	telling	Cor Smit
	Polderweg	9	telling	Cor Smit, Marco Schipper
	totaal + schatting totaal	24	24	
Den Hoorn	Stolpweg	1	schatting	Jan Witte
	Diek	1-2	schatting	Jan Witte
	Herenstraat	1	schatting	Jan Witte
	Klif	?		Jan Witte
	totaal + schatting totaal	4	10	Max. 32 cirkelend 12/7/21, waarneming.nl
t Horntje	totaal + schatting totaal	0	0	Vincent Stork, Anja Cervend: geen indicaties voor broeden
Oudeschild	Buurtje	8	schatting	Floris Mulder
	De Ruyterstraat	2-3	schatting	Floris Mulder
	totaal + schatting totaal	10	10-15	max 20 ex cirkelend boven het dorp (Floris)
Oosterend	Kotterstraat	5	schatting	Bram van Dijk, Anelies Dorst
	Hoek Koetenbuurt-Verlorenkost	2	of meer	Arjen Slagt, Jan van Dijk
	Koetenbuurt (elders)	?		Jan van Dijk
	Hoek Kerkstraat-Blazerstraat	0	schatting	Arjen Slagt, Jan van Dijk. In verleden hier 3 paren
	Maartenskerk	1	telling	Job ten Horn
	Bijenkorfweg	1	of meer	Arjen Slagt
	Peperstraat	?		Annelies Dorst
totaal + schatting totaal	9	10-15	Max. 35 exn cirkelend boven het dorp (Bernard Spaans) Job ten Horn	
Oost	Oost (2 locaties)	6	telling	Ruud van Beusekom, Dick Schermer
	totaal + schatting totaal	6	6	
De Koog	totaal + schatting totaal	0	0	Mick Peerdeman: geen indicaties voor broeden
Cocksdoorp	Kikkertstraat	3	schatting	René Pop, Klaas de Jong, Jos van den Berg
	omg. vuurtoren	1	of meer	Klaas de Jong
	totaal + schatting totaal	4	4	In 2017 en jaren daarvoor 3 paar in het dorp (René Pop)
totaal Texel + schatting totaal		91	99-114	

Tabel 1. Locaties waar in 2021 Gierzwaluwen werden vastgesteld en het daar aanwezige aantal broedparen, plus locaties waar broeden wordt vermoed. De in de tabel genoemde namen zijn de bronnen van de tellingen of schattingen, per straat.

53° Noord

VLIEGENSVLUG
OP RECLAMEGEBIED

53 Graden Noord
Spinbaan 1
1791 MC Den Burg

53 Graden Noord
Donauweg 10
1043 AJ Amsterdam

T 0222-761 782
E info@53gradennoord.nl
I www.53gradennoord.nl

Vogels spotten op de boot?

Kijk op teso.nl

TESO

Uw veerdienst tussen
Texel en Den Helder

Twee eenvoudige vakantiehuisjes te huur
(voor 4 en 6 personen)
Mooi gelegen aan de rand van het bos

Lieuwe Dijkse
telefoon: 0222 312303
e-mail: info@elzenhout.nl
meer informatie op:
WWW.ELZENHOUT.NL

▶ DRUKKERIJ ▶ ONTWERPSTUDIO

▶ INTERNETMARKETING

▶ UITGEVERIJ

**LANGEVELD
& DE ROOY**

Vismarkt 7, Den Burg • T 0222 362 600 • E info@lenr.nl • W www.lenr.nl

Van de redactie	3
Van het bestuur	4
Agenda	5
Korverskooi nr. 100. Beëindiging broedvogelinventarisatie in het Korverskooi-gebied	7
Jarne's favorieten en andere pieten. Duikers	11
Broedpoging van Geelpootmeeuw <i>Larus michahellis</i> op Texel in 2021	14
Dodaarzen in de eendenkooi Spang	18
In het veld, langs de weg, uit de pers (13). Over vogels, vogel- en natuurbescherming	23
Ode aan de Slufter	27
Zilvermeeuw Arnhem 5.2?1.218	31
De Gierzwaluw op Texel in 2021	34

